



VLIZINE

jrg. 16, nr. 3 (maart 2015)

Hét e-zine met praktische informatie over onderzoek en beleid door en voor Vlaamse mariene wetenschappers.

Maandelijkse uitgave, naar keuze met wekelijkse/dagelijkse updates [[abonnement aanpassen](#)]

V.U.: Jan Mees - Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ)

Redactie: Jan Seys, Nancy Fockedeey, Karen Rappé

1. Kalender

1.1. Noordzeedagen op 1-2 oktober 2015 in Vlissingen

2. Publicaties

2.1. Wereldregister van Geïntroduceerde Mariene Soorten (WRIMS) officieel gelanceerd

2.2. Lentenummer MO*magazine met special over ontginning oceanen

2.3. Belgisch virtueel biodiversiteitslaboratorium op vernieuwde LifeWatch.be

3. Vacatures, beurzen en fondsen

3.1. PhD beurs drie jaar voor onderzoek prehistorische zeevaart

4. Nieuwe projecten zee- en kustonderzoek

4.1. Het wassen van uitlaatgassen schepen als potentiële nieuwe verontreinigingsbron zeeën

5. Varia

5.1. 10 jaar UNESCO in Oostende, dé hub voor meer dan 1.000 oceanexperten wereldwijd

5.2. Dagelijks vier nieuw ontdekte mariene soorten toegevoegd aan wereldlijst WoRMS

5.3. MSc in Maritime Science opnieuw van start in 2015-2016

6. Vraagbaak

6.1. Enquête voor mariene kenniswerkers: In welke mate sluit uw opleiding aan bij uw job?

6.2. Hoe staat u ten opzichte van plastic afval?

1.1. Noordzeedagen op 1-2 oktober 2015 in Vlissingen

'*Kennis voor beheer*' is de titel van de vijftiende editie van de Noordzeedagen. De Noordzeedagen zijn de jaarlijkse ontmoetingsdagen voor iedereen die zich betrokken voelt bij de Noordzee in Nederland en daarbuiten. De Noordzeedagen 2015 gaan door op 1-2 oktober, in hotel Arion in Vlissingen. Noteer deze data alvast in je agenda. Meer informatie en mogelijkheid tot inschrijving volgen later op de website.

Link: www.noordzeedagen.nl

[[naar boven](#)]

2.1. Wereldregister van Geïntroduceerde Mariene Soorten (WRIMS) officieel gelanceerd

WRIMS, een databank met door de mens geïntroduceerde en invasieve niet-inheemse mariene soorten, omvat meer dan 1400 soorten die wereldwijd bekend zijn onder deze noemer te vallen. De gegevens werden gecompileerd door het doornemen van bijna 2500 publicaties en een samenwerking tussen verschillende internationale initiatieven.

WRIMS somt de wereldwijd gekende niet-inheemse mariene soorten op, met een indicatie van het gebied waarin zij beschouwd worden als niet-inheems. Daarenboven geeft de databank ook mee of er ecologische effecten of economische gevolgen gerapporteerd zijn, waardoor die soort dus als invasief kan beschouwd worden in dat gebied. Elk stukje informatie is gelinkt aan een bronpublicatie of een gespecialiseerde databank, waardoor WRIMS-gebruikers deze extra informatie direct kunnen achterhalen en toegang krijgen tot de volledige bron. Lees meer:

Link: <http://www.vliz.be/nl/news?p=show&id=4108>

[[naar boven](#)]

2.2. Lentenummer MO*magazine met special over ontginning oceanen

*Het lentenummer van MO*magazine legt de focus op de oceaan als goudmijn van 21ste eeuw. Onze honger naar erts en mineralen brengt bedrijven naar de diepste en donkerste krochten van de oceaan met zijn*

overvloed aan rijkdommen. In het gepubliceerde blad en op de website vind je zes dossiers terug over het economische en ecologische belang van de oceaan en de ontginning ervan.

De reeks in het blad en de MO*talks op 11 maart i.l. kwamen er met de medewerking van het VLIZ.

Link: <http://www.mo.be/analyse/wereld-klaar-voor-ontginning-oceaanbodern>

[naar boven]

2.3. Belgisch virtueel biodiversiteitslaboratorium op vernieuwde LifeWatch.be

LifeWatch.be begon in 2012 met twee partners, maar ondertussen werd het partnerschap aanzienlijk uitgebreid met vooral Brusselse en Waalse instituten. Dit brengt een veelvoud aan activiteiten en gegenereerde data met zich mee. Omdat de oorspronkelijke website nogal gefocust was op de Vlaamse partners, werd een nieuwe website ontwikkeld die nu alle Belgische activiteiten gelijkmatig vertegenwoordigt: LifeWatch.be.

Het Belgische LifeWatch-project is onderdeel van de [Europese LifeWatch infrastructuur](#). LifeWatch maakt deel uit van de *European Strategy Forum on Research Infrastructure (ESFRI)* en bouwt een virtueel laboratorium uit voor biodiversiteitsonderzoek. België draagt bij aan LifeWatch met verschillende complementaire initiatieven. Deze worden uitgevoerd in de vorm van langdurige projecten door meerdere onderzoeksgroepen verspreid over het land en worden ondersteund door de respectievelijke politieke autoriteit.

In 2012 begon België met de opbouw van zijn LifeWatch infrastructuur. De oorspronkelijke Belgische LifeWatch-partners die betrokken waren, waren het Vlaams Instituut voor de Zee ([VLIZ](#)) en het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek ([INBO](#)), gefinancierd door de [Hercules Stichting](#). In 2013, werd het [Earth and Life Institute](#) van de Universiteit Catholique de Louvain (UCL) partner, met financiële steun van de [Wallonia-Brussels Federation](#). In 2014 bundelden de UCL en het [Biosystems Engineering Department](#) van de Universiteit de Liège/Gembloux-ABT hun krachten. Dit LifeWatch Wallonië-Brussel team wordt verder gefinancierd door de [Wallonia-Brussels Federation](#). Later dat jaar, voegde het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen ([KBIN](#)) zich bij het LifeWatch België team als coördinatoren van de federale bijdrages. Het KBIN werkt nauw samen met het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika ([KMMA](#)). Een andere federale partner die in 2014 het team vervoegde is het [Belgisch Biodiversiteitsplatform](#).

Sinds het begin van het project is het aantal partners aanzienlijk toegenomen, wat een veelvoud aan activiteiten en gegenereerde data met zich meebrengt. Omdat de oorspronkelijke website nogal gefocust was op de Vlaamse bijdrages en data, werd ondertussen een nieuwe website ontwikkeld die alle Belgische LifeWatch activiteiten gelijkmatig vertegenwoordigt.

Het onderdeel [Project](#) geeft een kort overzicht van alle Belgische LifeWatch partners en bijdrages. In het onderdeel [Sensors](#) vind je een gedetailleerde beschrijving van alle toestellen en sensoren die geïnstalleerd werden of gebruikt worden in het kader van de Belgische LifeWatch infrastructuur. In het onderdeel [Data](#) vind je toegang tot (1) gegevens gegenereerd door het lokaal observatorium, (2) een interactief geoportaal dat thematische pan-Europese remote sensing gegevens aanbiedt, (3) Antarctische observatie gegevens, (4) gegevens die gered werden door de LifeWatch data archeologie activiteiten, en (5) verschillende globale databanken en data systemen. Via het [e-Lab](#) heb je toegang tot een online interface waar de meeste web services gemaakt door de Belgische LifeWatch partners aangeboden worden. Het onderdeel [Taxonomic Backbone](#) legt uit hoe een taxonomic backbone wordt opgezet als een centraal onderdeel van de Europese LifeWatch infrastructuur.

Link: [LifeWatch.be](http://www.life-watch.be)

[naar boven]

3.1. PhD beurs drie jaar voor onderzoek prehistorische zeevaart

De Universiteit van Southampton start in oktober 2015 met doctoraatsonderzoek naar de eerste zeevaart tussen Azië en Australië.

Deze beurs gaat uit van de faculteit Menswetenschappen i.s.m. Natural & Environmental Science, en wordt gesuperviseerd door dr. Helen Farr, prof. Robert Marsh en dr. Ivan Haigh. Het onderzoek zal zich toespitsen op de prehistorische zeevaart tussen het Sunda bekken (ZO-Azië) en Sahul (Australazië).

Kandidaten dienen te beschikken over een MSc diploma Archeologie of dienen vergelijkbare expertise te kunnen voorleggen. Kennis van statistieke en GIS is noodzakelijk, ervaring met zeespiegelstudies, paleoklimatologie en oceanografie strekt tot aanbeveling.

Meer info bij r.h.farr@soton.ac.uk en via de link.

Link: <http://www.jobs.ac.uk/job/AKS837/phd-studentship-in-prehistoric-archaeology-and-oceanography-exploitation-of-prevailing-winds-and-currents-by-the-earliest-known-seafarers-reaching-and-colonizing-australasia-c50000-years-ago/>

[naar boven]

4.1. Het wassen van uitlaatgassen schepen als potentiële nieuwe verontreinigingsbron zeeën

Nieuwe internationale regelgeving voor de zwaveluitstoot van scheepsmotoren zorgt ervoor dat meer en meer

schepen uitgerust worden met scrubbers voor het 'wassen' van uitlaatgassen. Dat waswater vormt een nieuwe potentiële verontreinigingsbron op zee, en ook in onze havens. De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en de Universiteit Antwerpen werken mee aan een project van het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen om de impact in kaart te brengen.

Link: www.vmm.be/nieuwsbrief/maart-2015/lozing-waswater-scrubbers-zeeschepen-onderzocht

[naar boven]

5.1. 10 jaar UNESCO in Oostende, dé hub voor meer dan 1.000 oceanexperten wereldwijd

Het UNESCO/IOC Project Office for IODE dat in Oostende is gevestigd, viert op 16 maart zijn tiende verjaardag met een plechtigheid en een wetenschappelijk congres in het Provinciaal Hof in Brugge. Het projectkantoor levert een belangrijke bijdrage aan de internationale oceanografie en aan de bevordering van het duurzaam gebruik en de ontwikkeling van kustgebieden. Het coördineert en ondersteunt het beheer en de uitwisseling van wetenschappelijke meetgegevens die helpen bij het aanpakken van internationale uitdagingen zoals de klimaatverandering, het verlies van mariene biodiversiteit en het voorspellen – en beperken van de impact – van natuurrampen zoals tsunami's.

Link: <http://www.vliz.be/nl/news?p=show&id=4102>

[naar boven]

5.2. Dagelijks vier nieuw ontdekte mariene soorten toegevoegd aan wereldlijst WoRMS

De wereldlijst WoRMS bevestigt dat er momenteel 228.450 zeedier- en plantensoorten gekend zijn. Een kritische analyse verwierp bijna de helft van alle wetenschappelijke namen die de voorbije 250 jaar aan oceaansoorten werden toebedeeld, omdat ze synoniemen bleken te zijn. Maar er worden nog dagdagelijks nieuwe soorten ontdekt en beschreven. In 2014 alleen al werden 1450 soorten toegevoegd aan het wereldregister WoRMS, dat is gemiddeld 4 per dag.

Door zoveel mogelijk databanken samen te voegen en nieuwe data in te geven, vonden de meer dan 200 editors van WoRMS in de wetenschappelijke literatuur bijna 419.000 soortnamen. Hiervan bleken er 190.400 (45%) synonymisch. Voor een zeeslak, de ruwe alikruik, bleken zelfs 113 verschillende namen in omloop.

WoRMS editors slaagden erin om het totaal aantal bekende zeesoorten uit te zuiveren tot 228.450. Het betreft zo'n 195.000 (86%) zeedieren, waaronder meer dan 18.000 sinds halfweg 18de eeuw ontdekte vissensoorten, meer dan 1.800 zeeesterren, 816 pijlinktvissen, 93 walvisachtigen en 8.900 schelpdiersoorten. Naast zeedieren zijn ook wieren en andere planten, bacteriën, virussen, schimmels en protisten vertegenwoordigd.

Het Wereldregister voor Mariene Soorten (WoRMS) wordt gehost in het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ). De lijst wordt wereldwijd gebruikt als taxonomische referentie voor zee- en oceaansoorten. De verdere uitbouw en onderhoud van het register wordt in hoofdzaak gefinancierd door LifeWatch, de Europese e-infrastructuur voor biodiversiteitsonderzoek.

Lees er meer over in het persbericht van 12 maart 2015:

Link: <http://www.lifewatch.be/nl/2015.03.12-WoRMS-LifeWatch-persbericht>

[naar boven]

5.3. MSc in Maritime Science opnieuw van start in 2015-2016

De universiteiten van Gent en Brussel starten straks met een uniek Engelstalig master-na-master studieprogramma Maritieme Wetenschappen, dat technische, juridische en economische aspecten van het maritieme gebeuren combineert.

Deze opleiding borduurt verder op eerdere initiatieven die teruggaan tot 1985, toen de UGent startte met een 'Speciale Licentie in de Haven- en Maritieme Wetenschappen'. Het programma is per definitie multidisciplinair en heeft een sterke band met de professionele maritieme sector, zodat het ook daadwerkelijk voorbereidt op een professionele carrière. Naast bezoeken aan Vlaamse havens en havenbedrijven, staat ook een vijfdaagse studietrip naar Londen - met bezoek aan diverse internationale organisaties - op het programma. Meer informatie op de website.

Link: www.maritimescience.ugent.be

[naar boven]

6.1. Enquête voor mariene kenniswerkers: In welke mate sluit uw opleiding aan bij uw job?

De European Marine Board (EMB) heeft een speciale werkgroep Marine Graduate Training die graag wil nagaan waar afgestudeerden van mariene opleidingen werk vinden en in welke mate dit werk verband houdt met de gevolgde opleiding. Daarom vragen ze u de ongeveer 10 minuten durende enquête in te vullen. De vragenlijst is anoniem, maar je kan vrijblijvend je e-mail meegeven en zo kans maken op een van de tien prijzenpakketten. Ga [hier](#) naar de enquête.

De samenvatting van de resultaten van deze enquête zal vanaf eind mei beschikbaar worden gemaakt via de European Marine Training Portal: <http://www.marinetraing.eu> en <http://www.marineboard.eu/marine-graduate-training>.

Voor vragen over de vragenlijst en doel van de studie: explore@marinetraiding.eu
Link: <https://docs.google.com/forms/d/15Uc68Kv95VEjJnZDG4YoS535uGqJLVP6594ck-3kck/viewform>

[\[naar boven\]](#)

6.2. Hoe staat u ten opzichte van plastic afval?

Het Europese MARLISCO-project (Marine Litter in European Seas) houdt een bevraging bij de Europese burgers naar hun houding ten opzichte van plastic, plastic afval en mogelijke oplossingen. Voor België zoekt men nog respondenten die 5-10 minuten van hun tijd willen afstaan voor het invullen van de online enquête.

Link: [https://www.psy.plymouth.ac.uk/yourviews/\(S\(4ai1ba5gq0iah31f50cievnj\)\)/default.aspx](https://www.psy.plymouth.ac.uk/yourviews/(S(4ai1ba5gq0iah31f50cievnj))/default.aspx)

[\[naar boven\]](#)

U krijgt dit bericht omdat u bent ingeschreven op de VLIZine-rondzendlijst. Uw adres wordt niet aan derden doorgegeven en wordt niet voor commerciële doeleinden gebruikt. Om uw abonnement aan te passen of op te zeggen: klik [hier](#).

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) wil via dit e-zine informatie verstrekken over de eigen activiteiten en die van onderzoeks- en beleidsgroepen in Vlaanderen actief in de mariene en kustgebonden wetenschappen. [Lid worden van VLIZ?](#)

Reacties en alle nuttige informatie van uw kant (zoals vacatures, nieuwe projecten, vraag voor samenwerking, interessante symposia, etc.) wordt graag ingewacht via info@vliz.be. De archieven van dit e-zine zijn [hier](#) raadpleegbaar.

Disclaimer: Eventuele standpunten zijn die van de auteurs en stemmen niet noodzakelijk overeen met die van het VLIZ. Het VLIZ is niet verantwoordelijk voor enige schade opgelopen ten gevolge van foutieve of verkeerd geïnterpreteerde informatie in dit e-zine, noch voor de inhoud van websites waarnaar verwezen wordt. Delen uit dit e-zine mogen worden overgenomen, met bronvermelding. Deze publicatie mag ter kennismaking worden doorgestuurd naar derden.

Copyright © 2015 Vlaams Instituut voor de Zee - www.vliz.be

InnovOcean site · Wandelaarkaai 7 · 8400 Oostende